

PLUS FÄLLEDES FÖR INSLAG OM BRÖSTIMPLANTAT

Vid Granskningsnämndens senaste möte togs tre SVT-ärenden upp. Alla tre berörde kraven på opartiskhet och saktighet, ett av dem också enskilda privatliv. Plus fälldes för bristande opartiskhet och saktighet, men friades från påstått privatlivsintrång. Aktuellt friades med kritik och Kulturnyheterna friades helt. Fällningen av Plus gällde ett inlägg om bröstimplantat, som var anmält av den plastikklinik som granskades i inlägget.

FÄLLT och FRIAT: Plus, SVT1, 2015-03-19, inlägg om bröstimplantat; fråga om opartiskhet, saktighet och enskilda privatliv. Dnr. 15/01528.

Inlägget handlade om en kvinna, A, som opererat in bröstimplantat som senare visades sig vara så kallade PIP-implantat. A intervjuades och var mycket kritisk till hur den opererande kliniken Proforma hade hanterat frågan när PIP-implantaten senare blev belagda med marknadsförbud. I inlägget beskrevs vilka operationer A gått igenom och det refererades också mycket kort till vad kliniken hade sagt i mail till redaktionen. I slutet av inlägget sammanfattade programledaren genom att bland annat säga "Vi har sökt ansvariga på Proforma flera gånger under arbetet med det här programmet men de vill inte ställa upp på någon intervju. De har inte ens gett oss kontaktuppgifter eller telefonnummer till de ansvariga. Däremot så har de skrivit i ett mejl till redaktionen att de avsäger sig allt ansvar och de anser att A:s historia saknar grund. Men det här är ju inga svar på våra frågor så därför är vi nu på väg till kliniken där vi ska försöka se om det finns någon ansvarig som kan svara på våra frågor."

Inlägget anmäldes av den kritiserade kliniken som förklarade att de hade svarat betydligt utförligare i sina mail och att inlägget därför var både osakligt och partiskt. Samtidigt hävdade man att den del av inlägget som filmats i receptionen hos Proforma var ett intrång i en receptionists privatliv eftersom hon kunde bli igenkänd genom publiceringen.

Granskningsnämnden gjorde följande bedömning:

"Granskningsnämnden anser att inlägget gav en bild av att företrädare för den aktuella kliniken vägrade kontakt med Plusredaktionen. Den bilden förstärktes av programledarens felaktiga uttalande om att Plus inte fått kontaktuppgifter till de ansvariga för kliniken, programledarens uttalande om att Plus ville ha svar samt den filmade sekvensen från klinikens reception. Av handlingarna i ärendet framgår dock att anmälarna bland annat redogjort för avsaknaden av riktlinjer och rekommendationer från Läkemedelsverket vid tidpunkten för marknadsförbudet och A:s besök hos kliniken. Detta var anmälarnas generella ståndpunkt och fördes fram i ett mejl till redaktionen den 26 januari. Av handlingarna framgår vidare att anmälarna i ett senare mejl till redaktionen hänvisat till ett beslut från IVO gällande ett liknande fall. Nämnden anser mot den bakgrunden att inlägget gav en så missvisande bild av klinikens inställning till att kommentera kritiken att inlägget strider mot kravet på saktighet.

Nämnden anser vidare att den kritik som riktades mot den aktuella kliniken var av sådan art att den krävde ett bemötande. Eftersom anmälarnas uppfattning om situationen vid tiden för

marknadsförbudet och A:s besök, som var känd för SVT, inte på något sätt redovisades i inslaget, strider inslaget även mot kravet på opartiskhet.

Nämnden konstaterar att programledarens inledande uttalande om att kliniken vägrade byta ut A:s implantat var felaktigt. Inslaget brast därför i förhållande till kravet på saklighet i denna del. Mot bakgrund av att det i inslaget framgick att kliniken erbjöd att operera ut implantaten kan nämnden dock inte finna att bristen medför att inslaget strider mot kravet på saklighet.

Nämnden anser att kvinnan, som var synlig i bildsekvensen från kliniken, gick att identifiera i inslaget. Nämnden anser dock inte att inslaget innehöll uppgifter av intrångskaraktär eller att bildsekvensen i det aktuella sammanhanget utgjorde ett intrång i hennes integritet. Inslaget strider därför inte mot bestämmelsen om respekt för privatlivet.

Vad anmälarna i övrigt anfört medför inte att inslaget strider mot kraven på opartiskhet och saklighet i SVT:s sändningstillstånd.”

KULTURNYHETERNA FRIAT FÖR INSLAG OM KULTURBEVAKNING

FRIAT: Kulturnyheterna, SVT1, 2015-07-27 och 08-04, kl. 18.20, inslag om mediekoncerns kulturbevakningar, fråga om opartiskhet och saklighet. Dnr. 15/02278

Inslagen i Kulturnyheterna handlade om att kulturredaktionerna inom en mediekoncern hade fått en gemensam kulturchef och en nyordning som innebar att tidningarna hade en sida med lokal kulturjournalistik och en sida med gemensamma publiceringar. I det första inslaget fick kulturchefen säga:

– Jag tror inte det är en likriktning. Flera av de här tidningarna hade inte så mycket kulturjournalistik tidigare. De har ju fått mer kulturjournalistik i sitt papper än vad de hade för ett halvår sen.

Dessutom intervjuades en författare som befarade att det nu var ett begränsat antal röster som fick höras och som i slutet av inslaget sa:

– Jag har nog tänkt på det bara senaste månaden att jag har märkt en skillnad. Det var nog den första gången jag tänkte på det var när jag hade en text publicerad i XX och fick betalt då för en publikation så och sen ser den här texten i jättemånga tidningar. Men jag tycker också att det ger en bild av hur likriktat det blir.

Kulturchefen som anmälde inslaget ansåg inte att hen fick bemöta kritiken om ersättningar eftersom den kommentar som användes gällde en allmän fråga om mångfald.

SVT ansåg i sitt yttrande att det inte fanns kritik som fått stå obemött och underströk att varken inslagets speakertext eller den intervjuade författaren lyfte frågan om ersättningsnivå.

Granskningsnämnden konstaterade inledningsvis att de kritiserade uttalandena gjordes av en tillfällig medverkande för vilken kraven på opartiskhet och saklighet är lägre. Nämnden ansåg dock att författarens uttalande om ersättningar typiskt sett var sådan kritik som borde ha fått bemötas men att uttalandet i det aktuella sammanhanget kan ses om en del i den kritik gällande likriktning som var fokus för inslaget. Mot den bakgrunden ansåg inte nämnden att inslagen stred mot kraven på saklighet och opartiskhet.

AKTUELLT FRIAT MEN KRITISERAT FÖR FORMULERING I INTERVJUFRÅGA

FRIAT med kritik: *Aktuellt*, SVT2, 2015-07-22, inslag om terrorattentat i Norge; fråga om opartiskhet och saklighet. Dnr. 15/01871

Det direktsända nyhetsinslaget handlade om att det hade gått fyra år sedan terrorattentaten i Norge år 2011. Inslaget påannonserades genom att en sekvens ur ett tal av Norges statsminister visades och att en speakerröst därefter sa följande.

Fyra år i dag sen terrordåden i Norge. Vi ställer frågan hur har Norge förändrats sen dess?

Inslaget inleddes med att programledaren bland annat berättade att flera minnesstunder hade hållits under dagen och att betydelsen av att bekämpa extremism var ett viktigt budskap i sammanhanget. Därefter välkomnades författaren och journalisten Åsne Seierstad, som sedan intervjuades i direktsändning via videolänk. Åsne Seierstad pratade norska.

Samtalet mellan programledaren och Åsne Seierstad handlade sammanfattningsvis om hur attentaten hade påverkat Norge som land och hur det inrikespolitiska läget hade förändrats sedan år 2011. Mot slutet av intervjun ställde programledaren följande fråga.

”Socialdemokraterna vann ju valet i Norge efter attentatet, men sen tycks stämningarna ha förändrats och nu sitter Fremskrittspartiet, som också var med och drev fram så att säga Breivik, i den norska regeringen. Hur kommer det här sig, att ett sådant parti nu har fått den platsen i Norge med tanke på det som har hänt?”

På den frågan svarade Åsne Seierstad bland annat att folk inte associerade Fremskrittspartiet med Anders Behring Breivik, trots att han hade varit partimedlem i tio år och hade haft poster inom partiet. Hon sa vidare att debatten i Norge hade handlat om att det var synd om Fremskrittspartiet som hade haft honom som medlem. Debatten om huruvida det fanns något i partiets politiska idéer som påverkade Anders Behring Breivik hade enligt Åsne Seierstad inte tagits ordentligt. Åsne Seierstad trodde vidare att den högersväng som hade skett i norsk politik snarare hade handlat om ekonomi än om något som hade haft med Anders Behring Breivik att göra.

En anmälare var kritisk till programledarens formulering om att Fremskrittspartiet ”var med och drev” fram Breivik.

SVT pekade i sitt yttrande på att formuleringen sattes i sitt sammanhang genom Seierstads svar på frågan, men nämnden ansåg ändå att ”det av anmälaren kritiserade uttalandet, om Fremskrittspartiets förhållande till Anders Behring Breivik, kunde uppfattas som ett ställningstagande i fråga om Fremskrittspartiet hade något ansvar för Anders Behring Breiviks attentat.” Nämnden ansåg därför att inslaget brast i förhållande till kraven på opartiskhet och saklighet. Men mot bakgrund av att ”uttalandet var något oprecist” friades inslaget, dock alltså med kritik.

Informationsbrev från SVT Programetik, Sveriges Television, 105 10 Stockholm

E-post: programetik@svt.se, Tel: 08-784 56 78

Om du fått detta infobrev står du även på e-postlistan för nästa.

Nya SVT-prenumeranter kan anmäla sig till programetik@svt.se!